

Nr 51.

Av herr **Hermansson m. fl.**, om ändrad lydelse av 1 § i lagen om arbetareskydd.

När 1931 års riksdag med anledning av en Kungl. Maj:ts proposition beslutade om vissa ändringar och utvidgningar av den förut gällande lagen om arbetareskydd blevo jordbruket och dess binärningar med den begränsning, som nämnda lag fortfarande föreskriver, undantagna från lagens tillämpningsområde. Likaså blev en vid fjolårets riksdag väckt motion med hemställan, att arbetareskyddslagen med vissa smärre inskränkningar skulle tillämpas även inom jordbruket och till detsamma hörande binärningar, avslagen av riksdagens båda kamrar. Arbetareskyddslagen äger således alltjämt beträffande arbete inom jordbruket, för att använda lagens egen formulering, giltighet »allenast i vad den åsyftar att förekomma olycksfall vid användande av maskinella hjälpmedel eller sådana ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck, som genom explosion kunna förorsaka olycksfall».

Om uttrycket »maskinella hjälpmedel» tolkades efter bokstaven, borde alla jordbrukets arbetsställen, där maskinella anordningar av ett eller annat slag komma till användning, vara underkastade tillsyn från yrkesinspektionens sida. Och det framgår av de debatter rörande den ifrågasatta utvidgningen av arbetareskyddslagens tillämpningsområde, som ägt rum vid de båda senaste riksdagarna, att t. o. m. en del av riksdagens ledamöter fallit offer för missuppfattningen, att samtliga vid jordbruksarbete förekommande maskiner av olika slag skulle falla under lagens bestämmelser. På grund av ett uttalande av finansministern i den regering, på vars tillskyndan arbetareskyddslagen på sin tid tillkom, har emellertid det ämbetsverk och de statstjänstemän, som närmast haft till uppgift att övervaka lagens efterlevnad, ansett sig föranlättna att tolka begreppet »maskinella hjälpmedel» i detta sammanhang såsom liktydigt med »maskiner, som motsvara dem som användas inom industrien». Till följd härav har inspektionen av jordbruksmaskiner blivit begränsad till de ång- eller motordrivna maskinerna, medan övriga maskinella anordningar vid jordbruket på sin höjd ansetts kunna bliva föremål för den statliga yrkesinspektionens rent rådgivande verksamhet. Det ojämförligt största antalet jordbruksmaskiner, d. v. s. alla dylika, som drivas antingen med handkraft eller med användande av dragdjur, komma således utanför arbetareskyddslagens nuvarande tillämpningsområde. Då dessutom enligt den officiella statistiken endast omkring en fjärdedel av alla genom olycksfall i arbete vid jordbruket förlorade arbetsdagar äro föranledda av skador, som förorsakats av maskinella anordningar över huvud taget, så följer härav att endast en mycket obetydlig del av jordbrukets arbetsstäl'nen äro underkastade yrkesinspektionens tillsyn och att det stora flertalet av jordbrukets arbetare sakna det lagliga skydd

mot olycksfall i arbetet, som andra lönearbetare i vårt land redan under ett tjugotal år kunnat tillgodogöra sig.

Om *behovet* av ett ökat skydd mot olycksfall för arbetarna vid jordbruket talar den tillgängliga olycksfallsstatistiken sitt tydliga språk. Den visar nämligen, att den risk för kroppsliga skador under arbetet, för vilken lantarbetarna i allmänhet äro utsatta, är betydligt större än för de flesta andra arbetaregrupper. När det gäller antalet på grund av olycksfall förlorade arbetsdagar pr årsarbetare, befinna sig jordbrukets arbetare bland de allra svårast utsatta grupperna, och i fråga om antalet förlorade arbetsdagar för varje olycksfall har jordbruket under en följd av år uppvisat en högre siffra än någon annan näringsgren. Även om man vid jämförelsen mellan olycksfallsriskerna inom olika arbetsområden frånräknar de olycksfall, som av tekniska och praktiska skäl icke kunna genom lagliga föreskrifter förhindras, och således endast tar hänsyn till de arbetsplatser, där skyddsåtgärder utan större svårigheter kunna vidtagas, finner man, att även med denna inskränkning jordbrukets arbetare utsättas för större faror i sitt dagliga arbete än ett flertal andra yrkesgrupper.

Det finns enligt vår mening icke någon rimlig anledning till att icke låta arbetareskyddslagens föreskrifter i tillämpliga delar gälla för alla arbetsområden. Rättvisan kräver således, att även de inom jordbruket och dess binärningar sysselsatta löntagarna böra tillerkännas samma skydd mot olycksfall och ohälsa i arbetet som andra arbetare, så långt ett dylikt skydd genom statsmakternas försorg kan åstadkommas. Och det torde icke med framgång kunna bestridas, varken att ett verkligt behov av en lagstadgad ordning i detta avseende föreligger eller att en dylik ordning utan några större ekonomiska eller andra svårigheter skulle kunna genomföras.

På grund av vad som här anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av nu gällande lag om arbetareskydd, att första paragrafen i nämnda lag erhåller följande lydelse:

§ 1.

Denna lag — — — sätt användes.

Från lagens — — — eller icke.

Å arbete inom jordbruket eller till detsamma hörande binärning, vilken icke bedrivs såsom självständigt företag, skola bestämmelserna i 5 § i) — 1) samt de särskilda bestämmelserna rörande minderårigas och kvinnors användande till arbete icke äga tillämpning.

Stockholm den 16 januari 1933.

A. Hermansson.

Allan Andersson.

Axel Johansson,
Djurnäs.

Bertil Andersson,
Surahammar.

Axel Landgren.

Knut Johansson,
Engstorp.

A. E. Elmroth.

Alfred Andersson
i Munka Ljungby.